

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache,

judcătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma,
Anatolie Țurcan,

judcând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Prepeleța Nicolai în numele inculpaților Cebotarean Liviu și Gherman Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2017, în cauza penală în privința lui

Cebotarean Liviu

Gherman Mihail

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 20.07.2016-23.01.2017;

instanța de apel: 13.02.2017-26.04.2017;

instanța de recurs: 19.07.2017-05.12.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 23 ianuarie 2017, Cebotarean L. a fost condamnat în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare, iar în temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită i-a fost adăugată parțial pedeapsa neexecutată, stabilită prin sentința Judecătoriei Soroca din 20 mai 2015, fiind condamnat definitiv la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și a exercita activități în domeniul administrării bunurilor materiale pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință, Gherman M. a fost condamnat în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare, iar în temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul parțial de sentințe, la pedeapsa stabilită i-a fost adăugat

parțial pedeapsa neexecutată, stabilită prin sentința Judecătorei Soroca din 01 decembrie 2014, fiind condamnat definitiv la 5 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, la 19.02.2016, în jurul orei 01³⁰, Cebotarean L. fiind sub influența băuturilor alcoolice, intenționat, prin înțelegere prealabilă, împreună și de comun acord cu Gherman M., ilegal fără consimțământul proprietarului XXXXX, au pătruns în casa ultimului, amplasată în s. XXXXX, r-nul Soroca și la cerințele proprietarului de a părăsi domiciliu, a refuzat, numindu-l pe ultimul cu cuvinte obscene apoi îmbrâncindu-l, i-a pus o piedică, doborându-l la pământ, aplicând astfel violență asupra cet. XXXXX.

2.1. Aceleași acțiuni au fost reținute și-n privința lui Gherman M.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri inculpații și avocații acestora, Cebotari A. și Prepeșița N., care au solicitat:

avocatul Cebotari A., casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpaților pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către aceștia.

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat că, acuzarea și-a întemeiat învinuirea doar în baza declarațiilor părții vătămate și a concubinei sale.

Adițional, partea apărării a menționat că, prezenta cauză a fost pornită în baza indicilor art. 179 alin. (2) și 186 alin. (2) Cod penal, iar ulterior, organul de urmărire penală a clasat cauza pe episodul de furt, deoarece, fapta nu a putut fi dovedită, prin urmare inculpații nu au fost în acea seară la domiciliu părții vătămate.

avocatul Prepeșița N., a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit, pentru prima instanță prin care procesul penal în privința inculpaților să fie încetat în temeiul art. 2 al Legii Nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM, invocând că, inculpații întrunesc condițiile aplicării prevederilor legii menționate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2017, apelurile declarate au fost respinse ca fiind nefondate.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere al utilității, veridicității și coroborării, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, ajungând astfel la concluzia că, vina inculpaților Cebotarean L. și Gherman M. în comiterea infracțiunii imputate a fost dovedită.

Astfel, cercetând probele anexate la materialele cauzei instanța de apel a conchis că, prima instanță a încadrat corect acțiunile inculpaților conform

prevederilor art. 179 alin. (2) Cod penal, iar afirmația apelanților referitor la dezacordul cu procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19.02.2016, admisă ca probă, nu este probată și poartă un caracter declarativ.

Cât privește veridicitatea declarațiilor părții vătămate XXXXX și a martorului Vicol S., instanța de apel a conchis că, acestea coroborează cu probele administrate și anexate la materialele cauzei, iar inculpații fiind prezenți la judecarea cauzei în prima instanță au avut posibilitatea de a le adresa întrebări.

La individualizarea pedepsei instanța de fond a dat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 76, 85 Cod penal și corect a conchis că scopul pedepsei penale va fi atins prin stabilirea pedepsei cu închisoare, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, de circumstanțele atenuante și agravante, de personalitatea inculpaților, care anterior au fost condamnați, se caracterizează negativ la locul de trai, de condițiile de viață ale acestora.

În același context, instanța de apel a conchis că, în privința inculpaților nu poate fi aplicată *Legea Nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM*, din considerentul că lipsește căința activă a inculpaților pe parcursul întregului proces penal.

Adițional, instanța de apel a menționat că, reieșind din conținutul apelurilor declarate rezultă cert faptul că, inculpații au înaintat argumente declarative și formale de recunoaștere a vinovăției doar cu scopul de a fi eliberați din penitenciar, or, recunoașterea sinceră a vinei nu poate fi condiționată.

Prin urmare, analizând poziția inculpaților de la diferite faze ale procesului penal instanța de apel a constatat lipsa unei recunoașteri sincere a vinei, a unei căințe sincere active, a unor regrete și a unei conștientizări sincere și efective a acțiunilor pe care le-au comis.

6. Împotriva deciziei instanței de apel declară recurs ordinar avocatul Prepelița N. în numele inculpaților, care, invocând temeii de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit, pentru prima instanță prin care procesul penal în privința inculpaților să fie încetat în temeiul *art. 2 al Legii Nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM*.

În motivarea recursului ordinar, autorul invocă argumente similare cu cele indicate anterior în apel și descrise la *pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând că, instanța de apel neîntemeiat a constatat faptul lipsei căinței sincere în poziția inculpaților, or, în apelul declarat și prin declarațiile date în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, aceștia au recunoscut pe deplin comiterea faptelor incriminate, și-au cerut scuze de la partea vătămată, ultima declarând că nu dorește ca inculpații să fie pedepsiți cu închisoarea.

Astfel, reieșind din faptul că examinarea cauzei penale în ordine de apel, este continuitatea examinării cauzei în fond, nerecunoașterea vinovăției în instanța de fond nu poate fi un impediment în aplicare prevederilor *Legii Nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM.*

În cadrul procesului penal partea vătămată nu a înaintat vreo acțiune civilă, iar cu referire la episodul incriminat inculpaților în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, a declarat că, careva prejudiciu nu i-a fost cauzat, vătămări corporale nu a primit, tratament nu a administrat.

Astfel, instanța de apel, eronat a stabilit existența prejudiciului nerecuperat care ar constitui un impediment în aplicarea art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016.

Instanța de apel mai invocă faptul că inculpații nu au întreprins măsuri de remediere a situației cu partea vătămată, or, aceștia fiind în stare de arest, au fost în imposibilitate de a întreprinde careva acțiuni în acest sens.

Partea vătămată în instanța de apel, a invocat faptul că inculpații urmează să-i restituie banii furați, însă învinuirea adusă lui Cebotarean L. și Gherman M. este pe art. 179 alin. (2) Cod penal, episodul privind sustragerea bunurilor fiind încetat în cadrul desfășurării urmăririi penale de către procuror, fiind disjunsă cauza penală în acest sens. Tot partea vătămată a declarat faptul că prin faptul violării de domiciliu, careva prejudiciu nu i-a fost cauzat, vătămări corporale nu a primit, tratament nu a administrat.

Mai mult, în ședința instanței de apel, inculpații și-au cerut scuze de la partea vătămată.

6.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit consideră că concluziile instanței de apel, expuse asupra cererii inculpaților de a le fi aplicată actul amnistiei, sunt pripite.

În acest sens, Colegiul penal constată că instanța de apel, statuând asupra faptului că inculpații au stat ferm pe poziția de nerecunoaștere a vinovăției până

la etapa judecării apelului, nu a apreciat în mod corespunzător poziția ultimilor, care de fapt denotă contrariul.

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că inculpații Gherman M. și Cebotarean L. în apelurile suplimentare declarate, au menționat că, *"(...)recunosc în totalitate săvârșirea faptelor pentru care mă învinuiesc (...)"* (f.d. 192-195), ulterior, fiind audiați în ședința de judecată din cadrul instanței de apel au menționat *"Onorată instanță, regret cele întâmplate și rog să aplice actul cu privire la amnistie(...)"* (f.d. 208, verso).

În aceste circumstanțe, contrar celor reținute de către instanța de apel, Colegiul penal constată că inculpații au stat ferm pe poziția de recunoaștere a vinovăției pe parcursul examinării cauzei în cadrul instanței de apel. Faptul că *"Lipsește căința activă a inculpaților pe parcursul întregului proces penal. Inculpații vizați de la pornirea procesului penal și până la încheierea cercetărilor judecătorești în instanța de fond nu sau autodenunțat de bună voie după săvârșirea infracțiunii, n-au contribuit activ la descoperirea infracțiunii, n-au colaborat cu organul de urmărire penală, nu și-au recunoscut vina, nu sau căit sincer, n-au regretat cele comise (...)"* (f.d. 217, verso), nu echivalează cu nerecunoașterea vinovăției, or, recunoașterea vinovăției poate fi valorificată la orice etapă a procesului penal.

În sensul dat, Colegiul penal menționează că potrivit art. 1 alin. (1) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, *legea menționată se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sânt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sânt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2–9, 11 și 12. Totodată, art. 1 alin. (2) al aceleiași legi stabilește că căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.*

La rândul său, art. 57 alin. (1) Cod penal prevede că *persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.*

În contextul circumstanțelor existente în cauză, Colegiul penal relevă că recunoașterea vinovăției de către persoană constituie o formă de contribuție activă la descoperirea infracțiunii, care la rândul său reprezintă, în sensul art. 57 alin. (1) Cod penal, o modalitate de manifestare a căinței active.

În acest sens, Colegiul penal consideră că instanța de apel a concluzionat pripit asupra faptului că în cauză recunoașterea vinovăției de către inculpați, la

etapa judecării apelurilor, nu reprezintă o manifestare a căinței active, apreciere care în consecință a dus la respingerea cererii acestora de aplicare a amnistiei în privința lor. Totodată, Colegiul penal consideră că instanța de apel urma să dea o apreciere corespunzătoare poziției inculpaților la examinarea cauzei în ordine de apel, fără a se baza, după cum s-a arătat în mod neîntemeiat, pe poziția exprimată de inculpați la diferite etape ale procesului penal, or, recunoașterea vinovăției poate fi reținută la orice etapă a procesului penal.

La fel ca fiind neîntemeiată, Colegiul penal va reține și concluzia instanței de apel precum că, *"Pe parcursul întregului proces penal inculpații n-au întreprins acțiuni de restabilire a echității sociale față de victima, partea vătămată XXXXX aceasta având pretenții față de inculpați până în instanța de apel. Nici în ședința instanței de apel inculpații n-au întreprins măsuri de remediere a situației față de victimă, partea vătămată."*, or, conform declarațiilor părții vătămate, XXXXX date la etapa judecării apelurilor, acesta a menționat că, *"(...) nu doresc ca inculpații să fie închiși. Eu doresc să-mi fie restituit ceea ce mi-a fost luat (...)"* (f.d. 209).

Astfel, partea vătămată pretinde recuperarea prejudiciului cauzat pe episodul sustragerii bunurilor, urmărirea penală în privința căruia a fost disjunctă în gestiune separată, prin ordonanța procurorului din 29.03.2016 (f.d.87^a), iar prin ordonanța procurorului din aceeași dată, a fost dispusă scoaterea parțială a lui Cebotarean L. și Gherman M., pe capătul de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal (f.d. 86, 87).

Astfel, pe episodul violării de domiciliu, părții vătămate careva prejudiciu de către inculpați nu i-a fost cauzat.

Din aceste considerente, Colegiul penal apreciază că constatările instanței de apel sunt pripite și, în parte, în contradicție cu materialele cauzei, fiind omisă o apreciere obiectivă și multilaterală a faptului că inculpații și-au recunoscut vinovăția integral în fața instanței de apel.

Din acest motiv, Colegiul penal lărgit conchide că recursul ordinar, declarat în cauza deferită prezentei judecări, urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Prepelița Nicolai în numele inculpaților Cebotarean Liviu și Gherman Mihail, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2017, în cauza penală în

privința lui *Cebotarean Liviu* și *Gherman Mihail* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 04 ianuarie 2018.

Președinte
Judecătorii

Petru Ursache
Constantin Alerguș
Vladimir Timofti
Nadejda Toma
Anatolie Țurcan